

สังวรวารรำลึก

องค์พระภุมินทร์ ผู้เป็นพลังแห่งแผ่นดิน

ปฏิบัติภาวนาถวายเป็นพระราชกุศลเสด็จสู่สวรรคาลัยครบ ๑ ปี

สัตตมวารรำลึก : ปฏิบัติภาวนาถวายเป็นพระราชกุศลเสด็จสู่สวรรคาลัย ครบ ๗ วัน

ป็นธรมวารรำลึก : ปฏิบัติภาวนาถวายเป็นพระราชกุศลเสด็จสู่สวรรคาลัย ครบ ๑๕ วัน

ปกหน้า : พระบรมสาทิสลักษณ์ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

วาดขึ้นด้วยดินสีต่าง ๆ จากผืนแผ่นดินประเทศไทย เมื่อวันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๖๐ โดย สมภพ บุตรราช

ปวงข้าพระพุทธเจ้า ขอน้อมเกล้าฯ น้อมกระหม่อม
รำลึกในพระมหากรุณาธิคุณหาที่สุดมิได้

มูลนิธิหอจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ
ธรรมภาติเครือข่าย และพสกนิกร

กำหนดการงาน “กำลังของแผ่นดิน”
ปฏิบัติภาวนาเพื่อน้อมถวายเป็นพระราชกุศล
เนื่องในวันครบรอบสวรรคต
พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

.....

วันศุกร์ที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๖๐
ณ หอจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ (สวนโมกข์กรุงเทพ)

- ๑๒.๐๐ น. เปิดลงทะเบียน รับของที่ระลึก
- ๑๒.๓๐ น. ฟังเพลงพระราชนิพนธ์ โดย ครูเต๋และเด็ก ๆ
- ๑๓.๓๐ น. ภาวนาแต่บุคคลผู้เป็นที่รัก นำภาวนาโดย **พระมหาถาวรถาวโร** (กลุ่มศิลาธรรม) วัดชลประทานรังสฤษฎ์ จ.นนทบุรี
- ๑๗.๓๐ น. สวดมนต์ ทำวัตรเย็น และเจริญจิตภาวนา
- ๑๙.๐๐ น. ดนตรีภาวนา เห็นธรรมเมื่อฮัมเพลงกับคุณป๊อด ธนชัย อุชชิน / คุณแพท วง Klear / คุณปี่ คณาคำ อภิริดี / คุณหมู และจ๊ะจ๋า The Voice / คุณก๊ก T-Bone / คุณบริบูรณ์ วงศรีราชา ร็อคเกอร์ / ครูชิง และทีมนักดนตรีอาสา
ชวนเห็นธรรมและฮัมเพลงโดย ประสาน อิงคนันท์
- ๒๐.๓๐ น. ฟักอิริยาบถ / รับประทานอาหารว่างและดื่มน้ำปานะ
- ๒๑.๐๐ น. ปรรักษธรรมและนำภาวนา โดย **พระมหาติเรก พุทธยานนโฑ** วัดพระธาตุแสงเทียน จ.แพร่

- ๒๒.๓๐ น. พักอิริยาบถ / ตีมน้ำปานะ
- ๒๓.๐๐ น. ธรรมบรรยาย โดย พุทธทาสภิกขุ / พร้อมภาพประกอบ
“กำลังของแผ่นดิน”
- ๐๐.๐๐ น. บรรณกรรมและนำภavana โดย พระมหาวรพรต กิตติวโร
วัดมเหยงคณ์ จ.พระนครศรีอยุธยา
- ๐๑.๓๐ น. พักอิริยาบถ
- ๐๒.๐๐ น. บรรณกรรมและนำภavana โดย พระครูธรรมรัต (ธัญชัย
เดชปณฺโณ) วัดญาณเวศกวัน จ.นครปฐม
- ๐๓.๓๐ น. พักอิริยาบถ
- ๐๔.๐๐ น. บรรณกรรมและนำภavana โดย พระมหาฟูกิจ ชุตติปณฺโณ
วัดสุন্নทวาราม จ.กาญจนบุรี
- ๐๕.๓๐ น. สวดมนต์ทำวัตรเช้า
- ๐๖.๓๐ น. พักอิริยาบถ / ตีมน้ำปานะ
- ๐๗.๓๐ น. ร่วมถวายภัตตาหารเช้าแด่ภิกษุสงฆ์
- ๐๘.๐๐ น. รับประทานอาหารเช้ากันบาตร
- ๐๙.๐๐ น. ร่วมปลูกป่ามหาศาละ เพื่อการเป็นกำลังของแผ่นดินถวายพ่อ
- ๐๙.๓๐ น. จบกิจกรรม

.....

นनु เอวํ อานนุท มยา ปฏิกจฺเจว อกฺขาทํ
สพฺเพเหว ปิเยหิ มนาเปหิ นานาภาโว วินาภาโว
อณฺญถาภาโว ตํ กุเตตถ อานนุท ลพฺภา

ยนฺตํ ชาตํ ภูตํ สงฺขตํ ปโลกรมฺมํ
ตํ วต มา ปลุชฺซีติ เนตํ ฐานํ วิชฺชติ ฯ

“ดูกรอานนท์ เราได้บอกเธอไว้ก่อนแล้วไม่ใช่หรือว่า
ความเป็นต่าง ๆ ความพลัดพราก ความเป็นอย่างอื่น
จากของรักของชอบใจทั้งสิ้น ต้องมี เพราะฉะนั้น
จะพึงได้ในของรักของชอบใจนี้แต่ที่ไหน

สิ่งใดเกิดแล้ว มีแล้ว ปัจจัยปรุงแต่งแล้ว
มีความทำลายเป็นธรรมดา การปรารถนาว่า
ขอสิ่งนั้น อย่าทำลายไปเลย ดังนี้ มิใช่ฐานะจะมีได้”

พระไตรปิฎก ฉบับหลวง (ภาษาไทย) เล่มที่ ๑๐
สุตตันตปิฎก ทีฆนิกาย มหาวรรค
หน้าที่ ๘๘ ข้อที่ ๑๐๖.

มรณัสสติ

๑) ปะวาทะ ทีปะ ตุละยายะ ปะรุปะมายะ สัมผัสสัง	สาย สันตะติยาภะยัง ภาวะเย มะระณัสสะติ
๒) มะหาสัมปัตติ สัมปัตตา ตะถา อะหัง มะริสสามิ	ยะถา สัตตา มะตา อิธะ มะระณัง มะมะ เหสสะติ
๓) อุปัตตติยา สะเหเวทัง มาระณัตถายะ โอภาสัง	มะระณัง อากะตัง สะทา วะระโก วิยะ เอสะติ
๔) อีสะกัง อะนิวัตตัง ตัง ชีวิตัง อุทะยา อัตถัง	สะตะตัง คะมะนุสสุกัง สุริโย วิยะ ธาวัตติ
๕) วิชชุ พุพพะละ อุสสาวะ ฆาตะโกวะ ธิป্পุ ตัสสะ	ชะละราชี ปะริภะยัง สัพพัตถาปิ อะวาริโย
๖) สุขะสัตถามะปุนณิทธิ ฆาเตสิ มะระณัง ชิปปัง	พุทธิ วุฑฒิ ชินท์วะยัง กาตุ มาทิสะเก กะถา
๗) ปัจจะยานัญจะ เวกัลยา มะราโมรัง นิเมสาปิ	พาหิรัชฌัตตูปัททะวา มะระมาโน อะนุกะณัง ๑ ^๑
๘) อะนิมิตตะมะนัญญาตัง กะสิริญจะ ปะริตัตถุจะ	มัจจันัง อิธะ ชีวิตัง ตัง จะ ทุกเขนะ สัญญตัง

^๑ (ปะวาทะ ทีปะ ตุละยายะ...) บทมรณัสสติ หนังสือสวดพุทธบูชาประจำวัน ฉบับของศรีลังกา หน้า ๑๗๔

^๒ (อะนิมิตตะมะนัญญาตัง...) สัตถสูตกร สุตตนิบาต ข้อ ๓๘๐ หน้า ๔๔๗, พระสารีบุตร ธรรมเสนาบดี กล่าวแก่
นางมัลลิกาผู้สูญเสียสามี (พันธุละ) และลูกชาย ๓๒ คน ในอรรถกถา
คาถาพระธรรมบท วิชฺชาภวัตถุ หน้า ๑๙

^๓ (อะนิจจา วะตะ สังขารา...) มหาสุทฺธสนสูตกร ที่ฆนิกาย ข้อ ๑๘๖ หน้า ๒๒๘, มหาปรินิพพานสูตกร ท้าวสักกะ
เป็นผู้ตรัส ที่ฆนิกาย มหาวรรค ข้อ ๑๔๗ หน้า ๑๘๑, สคาถวรรคสังยุตตนิภาย ข้อ ๗๗๗
หน้า ๒๙๕, อปทาน พุทฺธวงค์จริยาปิฎก ข้อ ๑๗ หน้า ๓๕, พระมหาโมคคัลลานะ
กล่าวไว้ในเถรคาถา ข้อ ๔๐๐ หน้า ๔๒๖

๙) นะ หิ โส อุกกัณเณ อตฺถิ

ชะรัง ปิ ปัตฺวา มะระณัง

๑๐) ณะลานะมิวะ ปักกานัง

เอวัง ชาตานิ มัจจานัง

๑๑) ยะถา ปิ กุมภะการัสสะ

สัพเพ เกทนะปะริยันทา

๑๒) ทะหะรา จะ มะหันตา จะ

สัพเพ มัจจุวะสัง ยันติ

๑๓) อะนิจจา วะตะ สังขารา

อุปปชิตฺวา นิรุชฌันติ

๑๔) อะจิริง วะตะยัง กาโย

มุทโท อะเปตะวิญญาโณ

๑๕) อะนัภโกโต ตะโต อากา

ยะถาคะโต ตะถา คะโต

๑๖) ยะถาปิ เสลา วิปูลา

สะมันตา อะนุปะริเยยุง

๑๗) เอวัง ชะรา จะ มัจจุ จะ

ขัตติเย พฺร่าหฺมะเณ เวสเส

๑๘) นะ กิณฺจิ ปะริวัชเชติ

นะ ตตฺถะ หัตถินัง ภูมิ

นะ จาปิ มั่นตะยฺุทเธนะ

๑๙) ตัสมา หิ ปณฺชิโต โปโส

พุทฺธะ ธัมเม จะ สังฆะ จะ

๒๐) โย ธัมมะจारी กาเยนะ

อิเธวะ นัง ปะสังสันติ

เยนะ ชาตา นะ มียะเยเร

เอวังธัมมา หิ ปาณินโน

ปาโต ปะตะนะโต ภายัง

นิจจิง มะระณะโต ภายัง

กะตา มัตติกะภาชะนา

เอวัง มัจจานะ ชีวิตัง

เย พาลา เย จะ ปณฺชิตา

สัพเพ มัจจุปะรายะนา ฯ^๒

อุปปาทะวะยะธัมมิโน

เตสัง วุปะสะโม สุโข ฯ^๓

ปะฐุวะวิง อะธิเสสสะติ

นิรัตถังวะระ กะลิงคะลัง ฯ^๔

นानุญญาโต อิตโต คะโต

ตตฺถะ กา ปะริเทวะนา ฯ^๕

นะภัง อาหัจจะ ปัพพะตา

นิโปเปถนตา จะตฺถทิสา

อะธิวัตถันติ ปาณินโน

สุทเท จันฑาละปะกุกุเส

สัพพะเมวาภิมาทหะติ

นะ ระถานัง นะ ปัตติยา

สั๊กกา เซตุง ะเนนะ วา

สัมปัสสัง อตฺถะมัตตะโน

อิโร สัทธัง นิเวสสะเย

วาจาเย อุททะ เจตะสา

เปจจะ สักเค ปะโมทะตฺติ ฯ^๖

คำแปล มรณัสสติ

- ๑) ดุจประทีป จุดดวง ทางลมใหญ่ อายุชั้ย คนนั้น ก็พลันสูญ
 เผาเป็นถ้ำ เหลือเรา ให้อาดูร มรณัส-สติพูน ภาวนา
- ๒) ทั้งเศรษฐี ซีอีโอ ฮีโร่ ไพร่ ใครเล่าใคร พันตาย ไปได้หนา
 แล้วเวลา ฉันทเอง ก็คงมา มรณา มาพราไป ไม่แน่นอน
- ๓) เมื่อเกิดมา มรณา ก็มาด้วย “มี” กับ “ม้วย” อยู่ด้วยกัน ท่านพราสอน
 เพฆฆฆาต รอโอกาส เพื่อตัดรอน ชีวิตจร จำพราก ไปจากกรัง
- ๔) มีเวลา น้อยนิด ชีวิตหนึ่ง มากี่บึง วึ่งไป ไม่แลหลัง
 ไม่เคยคิด ทบทวน หวนมาฟัง เหมือนตะวัน ใครรั้ง ได้บ้างเอย
- ๕) เหมือนฟ้าแลบ ฟองน้ำ น้ำค้างหยด ใครกำหนด เวลา ได้เล่าเอย
 ดุจรอยฝน บนน้ำ ไม่นานเลย ยมทูต ก็มาเอย ให้เอ่ยวาง
- ๖) แม้มากยศ มากศักดิ์ หนักบุญฤทธิ์ แม้มากคิด จักรพรรดิ ฤชัตขวาง
 แล้วฉันทเล่า เป็นใคร จะอำพราง ความตาย่าง เหยียบเรา ได้เท่าเทียม
- ๗) เมื่อปัจจจัย แปรไป ทั้งใน-นอก โรคก็ออก มา-กราย ไม่อวยเชียม
 อยู่หรือตาย เพียงตา กะพริบเตรียม เจ้าได้เลียม-ตัวบ้าง หรืออย่างไร ฯ
- ๘) ไม่อาจกั้น ไม่รู้ก่อน ไม่ผ่อนผัน ยามตายนั้น มาเยือน เลื่อนโฉน
 ทั้งลำบาก ทั้งสิ้น ทั้งหวนภัย ก็ชีวิต ของใคร ไร้ทุกข์ทม

^๔ (อะจรั้ง วะตะยัง กาโย...) พระพุทธเจ้าทรงปรารภ ปุติคัตตะตีสสะเถระ (พระตีสสะเถระผู้มีกายเฝ้า) ตรัสไว้ใน พระธรรมมบทคาถา จิตตวรรค ข้อ ๑๓ หน้า ๒๐

^๕ (อนันท์ภิกโต ตะโต อคา...) อรุณเปตวัตถุ เปตวัตถุ ข้อ ๙๗ หน้า ๑๖๙, อรุณชาดก ข้อ ๗๑๖ หน้า ๑๖๗, (ยะถา คะโต ตะถา คะโต...) ภิกษุณีปัญญาจารกล่าวไว้ในปัญจสตา ปญญาจารา เถรีคาถา ข้อ ๔๕๑ หน้า ๔๖๐

^๖ (ยะถาปิ เสลา วิปูลา...) พระพุทธเจ้าตรัสเตือนพระเจ้าปเสนทิโกศลไม่ให้ประมาท ในปีพุทธปมสูตร สังยุตตนิกาย สคาถวรรค ข้อ ๔๑๕ หน้า ๑๔๘

- ๙) หลงเริงร่าน ในสังสาร เนิ่นนานหนอ
 รอวันเกย ก่ายทับ ประดับจม
- ๑๐) ผลไม้ สุกงอม ก็พร้อมหล่น
- ๑๑) เหมือนหม้อดิน ปั่นไว้ รอเวลา
- ๑๒) ทั้งเด็กเฒ่า โง่เง่า พุดเว้าแก่ง
 ใครจะรอด ปลอดภัย พ้นความตาย
- ๑๓) อนิจจา ท่านว่าไว้ ในสังขาร
 เกิดมาแล้ว มลายลับ ดับสิ้นไป
- ๑๔) อนิจจา ท่านว่าไว้ ในกายนี้
 เมื่อไร้ความ รับรู้ เป็นคู่เคย
 (พริบตาเดียว อายุก็ลุล่วง
 ขอมมาลาโทษ อย่าโกรธกลืน
- ๑๕) เมื่อจะมา เชิญมา หามิได้
 มาจากไหน กลับไป ที่นั่นเลย
- ๑๖) ตั้งภูเขา กว้างยาวโยชน์ โขดสิงขร
 บดขี้ สี่ทิศ ประชิดใน
- ๑๗) เปรียบขรา มรณะ ตั้งภูเขา
 กษัตริย์-ไพร่-พระ-พ่อค้า-ประชา-ชี
- ๑๘) ไม่มีเว้น บดทาบ ให้ราบหมด
 เงินร้อยพันล้านแสนมาแล่นโยน ฤสลับ กลับกระโจน จากความตาย
- ๑๙) น้อมพินิจ บัณฑิตปราชญ์ ฉลาดตื่น
 รีบเร่งรี้น ปลุกศรัทธา อयरอสาย
- ๒๐) อยู่ในธรรม ทั้งใจ วาจา กาย
 อยู่สบาย แม้จะวาย ก็ตายดี ฯ
- ร่วมลอยคอ รับรสชื่น และชื่นชม
 เหลือเป็นตม ถมไว้ ใต้ธารา
 ขราห่อม คงทน ไม่นานหนา
 ล้วนร้าวแตก แยกฝา ขราตาย
 ฉลาดแจ้ง จนอับ หรือทรัพย์หลาย
 ที่สุดท้าย คือ ดิน น้ำ ลม ไฟ ฯ
 อุบัตินาน ย่อมผ่าน อายุขัย
 ครั้นเข้าใจ ปล่อยทิ้ง สุขจริงเอย ฯ
 ปฐวี ถมทับ กลับหลับเฉย
 ก็ลงนอน ขอนเกย กอดกองพิน ฯ
 พลอยปลดท่วง ทำใจ อย่าให้ฝัน
 ให้อภัย ผู้อื่น อย่าเก็บเลย)
 เมื่อจะไป ใครไล่ เจ้าเล่าเอ๋ย
 ไอ้เพื่อนเอ๋ย ร้องรำไปทำไม ฯ
 เทียมอัมพร กลิ้งลั่น สนั่นไหว
 ถึงเวลา ใครก็ใคร ไม่ปราณี
 บี้บดเรา เทียมเท่า ใครเล่าหนี
 ทั้งคนดี คนด้อย ก็พลอยโดน
 กองทัพพรดี ทัพม้า ชะตาโหร

(๖)

กายคตสติภาวนา

อะยัง โข เม กาโย	กายของเรา ^{นี้} แล
อุทธัง ปาทะตะลา	เบื้องบนแต่พื้นเท้าขึ้นมา
อะโร เกสมะตตะกา	เบื้องต่ำแต่ปลายผมลงไป
ตะจะปะริยันโต	มีหนังหุ้มอยู่เป็นที่สุครอบ
ปุโร นานันปะการัสสะ อะสุจโน	เต็มไปด้วยของไม่สะอาด มีประการต่าง ๆ
อตฺถิ อิมัสฺมิง กายเ	มีอยู่ในกาย ^{นี้}
เกสา	คือผมทั้งหลาย
โลมา	คือขนทั้งหลาย
นะชา	คือเล็บทั้งหลาย
ทันตา	คือฟันทั้งหลาย
ตะโจ	คือหนัง
มังสํ	คือเนื้อ
นะหารู	คือเอ็นทั้งหลาย
อฏฺฐี	คือกระดูกทั้งหลาย
อฏฺฐิมิถฺยชํ	เยื่อในกระดูก
วักกํ	ม้าม
หะทะยํ	หัวใจ
ยะกะนํ	ตับ
กิโลมะกํ	พังผืด
ปีหะกํ	ไต
ปโปผาสํ	ปอด
อันตํ	ไส้ใหญ่

อันตะคุณัง	ใส่น้อย
อุทธรียัง	อาหารใหม่
กะริสัง	อาหารเก่า
มัตถะเก มัตถะลุงคัง	เยื่อในสมองศีรชะ
ปิตตัง	น้ำดี
เสรม्हัง	น้ำเสลด
บุพโพ	น้ำเหลือง
โลหิตัง	น้ำเลือด
เสโท	น้ำเหงื่อ
เมโท	น้ำมันชั้น
อัสสุ	น้ำตา
วะสา	น้ำมันเหลว
เขโฬ	น้ำลาย
สิงฆานิกา	น้ำมูก
ละสิกา	น้ำไขข้อ
มุตตัง	น้ำมูตร
เอวะมะยยัง เม กาโย	กายของเราเป็นอย่างนี้
อุทธัง ปาทะตะลา	เบื้องบนแต่พื้นเท้าขึ้นมา
อะโร เกสมะมัตถะกา	เบื้องต่ำแต่ปลายผมลงไป
ตะจะปะริยันโต	มีหนังหุ้มอยู่เป็นที่สุตรอบ
ปุโร นานันปะการัสสะ อะสุจันโน	เต็มไปด้วยของไม่สะอาด มีประการต่าง ๆ อย่างนี้แล

ภาระแห่งเจ้าตนหลวง

เจ้าตนหลวง ห่วงประชา เป็นภาระ
 ตั้งจอมพระ ห่วงสัตว์ ในสงสาร
เจ้าตนหลวง ห่วงชาติ ราชการ
 ตั้งสมภาร ห่วงวัด สมบัติกลาง
เจ้าตนหลวง ยังห่วง ศาสนา
 เพื่อประชา พุทธรม พระเจ้าเสนา
เจ้าตนหลวง ห่วงการสืบ พระวงศ์,วาง
 ทายาท,อย่าง ก่อนมา ภาระเอยๆ

พุทธทาสภิกขุ ๒๕๐๘

ธัมมนิยามสูตรปาฐะ

[(นำ) หันทะ มะยัง ธัมมะนิยามสูตรตะปาฐัง ภาณามะ เส.]

อุปปาทา วา ภิกขเว ตะถาคะตานัง, อะนุปปาทา วา ตะถาคะตานัง,
 ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย, เพราะเหตุที่พระตถาคตทั้งหลาย,
 จะบังเกิดขึ้น ก็ตาม, จะไม่บังเกิดขึ้น ก็ตาม,

ฐิตาวะ สา ธาตุ,
 ธรรมชาตุนั้น ย่อมตั้งอยู่แล้วนั้นเทียว,

ธัมมัญญฐิตะตา,
 คือความตั้งอยู่แห่งธรรมตา,

ธัมมะนิยามะตา,
 คือความเป็นกฎตายตัวแห่งธรรมตา,

สังขะ สังขาระ อะนิจจา-ติ.
 ว่า สังขารทั้งหลายทั้งปวงไม่เที่ยง ดังนี้.

ตั้ง ตะถาคะโต อะภิสัมพุชณะติ อะภิสะเมติ,
 ตถาคตย่อมรู้พร้อมเฉพาะ ย่อมถึงพร้อมเฉพาะ, ซึ่งธรรมชาตุนั้น,

อะภิสัมพุชณัตถะวา อะภิสะเมตถะวา,
 ครั้นรู้พร้อมเฉพาะแล้ว ถึงพร้อมเฉพาะแล้ว,

อาจิกขะติ เทเสติ,
 ย่อมบอก ย่อมแสดง,

ปัญญะเปติ ปญฺญะเปติ,
 ย่อมบัญญัติ ย่อมตั้งขึ้นไว้,

วิวะระติ วิภะชะติ,
 ย่อมเปิดเผย ย่อมจำแนกแจกแจง,

อุตตานีกะโรติ,
 ย่อมทำให้เป็นเหมือนการหยายของทีคว่า,

สัพเพ สังขารา อะนิจจา-ติ.

ว่า สังขารทั้งหลายทั้งปวง ไม่เที่ยง ดังนี้.

อุปาทา วา ภิกขเว ตะถาคะตานัง, อะนุปาทา วา ตะถาคะตานัง,

ดูก่อน ภิกษุทั้งหลาย, เพราะเหตุที่พระตถาคตทั้งหลาย,
จะบังเกิดขึ้น ก็ตาม, จะไม่บังเกิดขึ้น ก็ตาม,

ฐิตาวะ สา ธาตุ,

ธรรมชาตุนั้น ย่อมตั้งอยู่แล้วนั้นเทียว,

อัมมัญฐิตะตา,

คือความตั้งอยู่แห่งธรรมดา,

อัมมะนิยามะตา,

คือความเป็นกฎตายตัวแห่งธรรมดา,

สัพเพ สังขารา ทุกขา-ติ.

ว่า สังขารทั้งหลายทั้งปวง เป็นทุกข์ ดังนี้.

ตั้ง ตะถาคะโต อะภิสัมพุชณะติ อะภิสะเมติ,

ตถาคตย่อมรู้พร้อมเฉพาะ, ย่อมถึงพร้อมเฉพาะ, ซึ่งธรรมชาตุนั้น,

อะภิสัมพุชณัตถวา อะภิสะเมตถวา,

ครั้นรู้พร้อมเฉพาะแล้ว ถึงพร้อมเฉพาะแล้ว,

อาจิกขะติ เทเสติ,

ย่อมบอก ย่อมแสดง,

ปัญญะเปติ ปัญญะเปติ,

ย่อมบัญญัติ ย่อมตั้งขึ้นไว้,

วิวะระติ วิภะชะติ,

ย่อมเปิดเผย ย่อมจำแนกแจกแจง

อุตตานิกะโรติ,

ย่อมทำให้เป็นเหมือนการหงายของทีคร่า,

สัพเพ สังขารา ทุกขา-ติ.

ว่า สังขารทั้งหลายทั้งปวง เป็นทุกข์ ดังนี้.

อุปปาทา วา ภิกษเว ตะถาคะตานัง, อะนุปปาทา วา ตะถาคะตานัง,
 ดูก่อน ภิกษุทั้งหลาย, เพราะเหตุที่พระตถาคตทั้งหลาย,
 จะบังเกิดขึ้น ก็ตาม, จะไม่บังเกิดขึ้น ก็ตาม,

ฐิตาวะ สา ธาตุ,

ธรรมธาตุนั้น ย่อมตั้งอยู่แล้วนั้นเทียว,

ธัมมัญญฐิตะตา,

คือความตั้งอยู่แห่งธรรมตา,

ธัมมะนิยามะตา,

คือความเป็นกฎตายตัวแห่งธรรมตา,

สัพเพ ธัมมา อะนัตตา-ติ.

ว่า ธรรมทั้งหลายทั้งปวง เป็นอนัตตา ดังนี้.

ตั้ง ตะถาคะโต อะภิสัมพุชณะติ อะภิสะเมติ,

ตถาคตย่อมรู้พร้อมเฉพาะ ย่อมถึงพร้อมเฉพาะ, ซึ่งธรรมธาตุนั้น,

อะภิสัมพุชณิต์วา อะภิสะเมตฺวา,

ครั้นรู้พร้อมเฉพาะแล้ว ถึงพร้อมเฉพาะแล้ว,

อาจิกะชติ เทเสติ,

ย่อมบอก ย่อมแสดง,

ปัญญะเปติ ปัญญะเปติ,

ย่อมบัญญัติ, ย่อมตั้งขึ้นไว้,

วิวะระติ วิวะระชติ,

ย่อมเปิดเผย ย่อมจำแนกแจกแจง,

อุตตานีกะโรติ,

ย่อมทำให้เป็นเหมือนการหงายของที่คว่ำ,

สัพเพ ธัมมา อะนัตตา-ติ.

ว่า ธรรมทั้งหลายทั้งปวง เป็นอนัตตา ดังนี้.

ธาตุปัจจะเวกชนปาฐะ

[(นำ) หันทะ มะยัง ธาตุปัจจะเวกขณะปาฐัง ภาณามะ เส.]

(*ข้อว่าด้วยจิวร*), ยะถาปัจจะยัง ปะวัตตะมานัง ธาตุมัตตะเม เเวตัง, สิ่งเหล่านี้ เป็นสักว่าธาตุตามธรรมชาติเท่านั้น, กำลังเป็นไปตามเหตุตามปัจจัยอยู่เนื่องนิจ, ยะทิทัง จีวะรัง, ตะหุปะภุญชะโก จะ ปุกคะโล, สิ่งเหล่านี้ คือจิวร*, และคนผู้ใช้สอยจิวรนั้น, ธาตุมัตตะโก, เป็นสักว่าธาตุตามธรรมชาติ, นิสัสโตโต, มิได้เป็นสัตว์ะอันยังยืน, นิชชีโว, มิได้เป็นชีวะอันเป็นบุรุษบุคคล, สุญโญ, วางเปล่าจากความหมายแห่งความเป็นตัวตน, สัพพานิ ปะนะ อิมานิ จีวะรานิ อะชิจฺฉะนิยานิ, ก็ จีวรทั้งหมดนี้ ไม่เป็นของน่าเกลียดมาแต่เดิม, อิมัง ปุติกายัง ปัตฺวา, ครั้นมาถูกเข้ากับกาย อันเนาอยู่เป็นนิจนี้แล้ว, อะติวิยะ ชิจฺฉะนิยานิ ชายันติ, ย่อมกลายเป็นของน่าเกลียดอย่างยิ่งไปด้วยกัน.

(*ข้อว่าด้วยปิณฑบาท*), ยะถาปัจจะยัง ปะวัตตะมานัง ธาตุมัตตะเมเวตัง, สิ่งเหล่านี้ เป็นสักว่าธาตุตามธรรมชาติเท่านั้น, กำลังเป็นไปตามเหตุตามปัจจัยอยู่เนื่องนิจ, ยะทิทัง ปิณฑะปาโต, ตะหุปะภุญชะโก จะ ปุกคะโล, สิ่งเหล่านี้ คือปิณฑบาท**, และคนผู้บริโภคปิณฑบาทนั้น, ธาตุมัตตะโก, เป็นสักว่าธาตุตามธรรมชาติ, นิสัสโตโต, มิได้เป็นสัตว์ะอันยังยืน, นิชชีโว, มิได้เป็นชีวะอันเป็นบุรุษบุคคล, สุญโญ, วางเปล่าจากความหมายแห่งความเป็นตัวตน, สัพโพ ปะนายัง ปิณฑะปาโต อะชิจฺฉะนิโย, ก็ปิณฑบาททั้งหมดนี้ ไม่เป็นของน่าเกลียดมาแต่เดิม, อิมัง ปุติกายัง ปัตฺวา, ครั้นมาถูกเข้ากับกาย อันเนาอยู่เป็นนิจนี้แล้ว, อะติวิยะ ชิจฺฉะนิโย ชายะติ, ย่อมกลายเป็นของน่าเกลียดอย่างยิ่งไปด้วยกัน.

* สำหรับขรवासสวด แก่คำว่า จีวร เปลี่ยนเป็น เครื่องนุ่งห่ม

** สำหรับขรवासสวด แก่คำว่า ปิณฑบาท เปลี่ยนเป็น อาหาร

(*ชื่อว่าด้วยเสนาสนะ*), ยะถาปัจจะยัง ปะวัตตะมานัง ธาตุมัตตะเมเวตัง, สิ่งเหล่านี้ เป็นสักว่าธาตุตามธรรมชาติเท่านั้น, กำลังเป็นไปตามเหตุตามปัจจัยอยู่เนื่องนิจ, ยะทิทัง เสนาสนะนัง, ตะทุปะภุญชะโก จะ ปุคคะโล, สิ่งเหล่านี้ คือเสนาสนะ, และคนผู้ใช้สอยเสนาสนะนั้น, ธาตุมัตตะโก, เป็นสักว่าธาตุตามธรรมชาติ, นิสัสัตโต, มิได้เป็นสัตว์ะอันยังยืน, นิชชีโว, มิได้เป็นชีวะอันเป็นบุรุษบุคคล, สุญโญ, วางเปล่าจากความหมายแห่งความเป็นตัวตน, สัพพานิ ปะนะ อิมานิ เสนาสนานิ อะชิจฺฉะนิยานิ, ก็เสนาสนะทั้งหมดนี้ ไม่เป็นของน่าเกลียดมาแต่เดิม, อิมัง ปุติกายัง ปัตฺวา, ครั้นมาถูกเข้ากับกาย อันเนาอยู่เป็นนิจนี้แล้ว, อะติวิยะ ชิจฺฉะนิยานิ ชายันติ, ย่อมกลายเป็นของน่าเกลียดอย่างยิ่งไปด้วยกัน.

(*ชื่อว่าด้วยคิลานเภสัช*), ยะถาปัจจะยัง ปะวัตตะมานัง ธาตุมัตตะเมเวตัง, สิ่งเหล่านี้ เป็นสักว่าธาตุตามธรรมชาติเท่านั้น, กำลังเป็นไปตามเหตุตามปัจจัยอยู่เนื่องนิจ, ยะทิทัง คิลานะปัจจะยะเภสัชชะปะริกขาโร, ตะทุปะภุญชะโก จะ ปุคคะโล, สิ่งเหล่านี้ คือเภสัชบริขารอันเกื้อกูลแก่คนไข้, และคนผู้บริโภคะสัชบริขารนั้น, ธาตุมัตตะโก, เป็นสักว่าธาตุตามธรรมชาติ, นิสัสัตโต, มิได้เป็นสัตว์ะอันยังยืน, นิชชีโว, มิได้เป็นชีวะอันเป็นบุรุษบุคคล, สุญโญ, วางเปล่าจากความหมายแห่งความเป็นตัวตน, สัพโพ ปะนายัง คิลานะปัจจะยะเภสัชชะปะริกขาโร อะชิจฺฉะนิโย, ก็คิลานเภสัชบริขารทั้งหมดนี้ ไม่เป็นของน่าเกลียดมาแต่เดิม, อิมัง ปุติกายัง ปัตฺวา, ครั้นมาถูกเข้ากับกาย อันเนาอยู่เป็นนิจนี้แล้ว, อะติวิยะ ชิจฺฉะนิโย ชายะติ. ย่อมกลายเป็นของน่าเกลียดอย่างยิ่งไปด้วยกัน.

.....

“

... **ความสุขความเจริญ**แท้จริงนั้น หมายถึงความสุขความเจริญที่บุคคลแสวงหามาได้ด้วยความเป็นธรรม ทั้งในเจตนาและการกระทำ ไม่ใช่ได้มาด้วยความบังเอิญหรือด้วยความแก่งแย่งเบียดบังมาจากผู้อื่น ความเจริญที่แท้มีลักษณะเป็นการสร้างสรรค์ เพราะอำนาจประโยชน์ถึงผู้อื่นและส่วนรวมด้วย ตรงกันข้ามกับความเจริญเท็จเทียมที่เกิดขึ้นมาด้วยความประทุติไม่เป็นธรรมของบุคคล ซึ่งมีลักษณะเป็นการทำลายล้าง เพราะให้โทษบ่อนเบียนทำลายผู้อื่นและส่วนรวม การบ่อนเบียนทำลายนั้น ที่สุดก็จะกลับมาทำลายตน ด้วยเหตุที่เมื่อส่วนรวมถูกทำลายเสียแล้ว ตนเองก็จะยืนตัวอยู่ไม่ได้จะต้องล่มจมลงไปเหมือนกัน ...

”

พระบรมราชาวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรและอนุปริญญาบัตร

ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๑๘

ปัญญาจอกิณหปัจจเวกขณ

[(นำ) หันทะ มะยัง ปัญจะอะภินหะปัจจเวกขณะณะปาฐัง ภาณามะ เส.]

ชะราธัมโมมมิ ชะรัง อะนะตีโต (ตา) ;

เรามีความแก่เป็นธรรมดา จะล่วงพ้นความแก่ไปไม่ได้ ;

พะยาธิธัมโมมมิ พะยาธิง อะนะตีโต (ตา) ;

เรามีความเจ็บไข้เป็นธรรมดา จะล่วงพ้นความเจ็บไข้ไปไม่ได้ ;

มะระณะธัมโมมมิ มะระณัง อะนะตีโต (ตา) ;

เรามีความตายเป็นธรรมดา จะล่วงพ้นความตายไปไม่ได้ ;

สัพเพหิ เม ปิเยหิ มะนาเปหิ นานาภาโว วินาภาโว ;

เราจักพลัดพรากจากของรักของชอบใจทั้งหลาย ;

กัมมัสสะโกมมิ ;

เรามีกรรมเป็นของ ๆ ตน ;

กัมมะทายาโท ;

เราจักต้องเป็นผู้รับผลของกรรมนั้น ;

กัมมะโยนิ ;

เรามีกรรมเป็นแดนเกิด ;

กัมมะพันธุ ;

เรามีกรรมเป็นเผ่าพันธุ์ ;

กัมมะปะภฺวิสสะระโณ ;

เรามีกรรมเป็นที่พึงอาศัย ;

ยัง กัมมัง กะริสสามิ ;

เราทำกรรมอันใดไว้ ;

กัลยาณัง วา ปาปะกัง วา ;

เป็นกรรมดีก็ตาม เป็นกรรมชั่วก็ตาม ;

ตัสสะ ทายาโท ภาวิสสามิ ;

เราจักต้องเป็นผู้รับผลของกรรมนั้น ;

เอวัง อัมहेหิ อะภินหัง ปัจจะเวกขิตัพพัง.

เราทั้งหลาย พึงพิจารณาเนื่อง ๆ อย่างนี้แล.

.....

ที่มา : ท้าวตรเจ้า-เย็น และมหาสติปัญฐานสูตร แปล วัดป่าโสมพนัส

อ.พรรณานิคม จ.สกลนคร

กรณียเมตตสูตร

[[นำ] หันทะ มะยัง กรณียะเมตตะสุตตะ ปาฐัง ภาณามะเส.]

ภาวะณียะมัตถะกุสะเลนะ, ยันตัง สันตัง ปะทัง อะภิสะเมจจะ,
 สักโก อูชุ จะ สุหุชุ จะ, สุวะโจ จัสสะ มุฑุ อะนะติมานิ,
 บุคคลผู้ฉลาดในสิ่งที่มีประโยชน์, มุ่งหวังจะบรรลुทางสงบ คือ
 พระนิพพาน, พึงบำเพ็ญศีล สมาธิ และปัญญา, เป็นคนกล้า
 เป็นคนซื่อ, เป็นคนตรง วาง่าย, อ่อนโยน ไม่เย่อหยิ่ง,
 สันตุสสะโก จะ สุกะโร จะ, อัปปะกิจโจ จะ สัลละหุกะวุตติ,
 สันตินทรีย์โย จะ นิปะโก จะ, อัปปะคัพโโก กุเลสุ อะนะนุกิโธ,
 เป็นผู้สันโดษ เลี้ยงง่าย, มีภารกิจน้อย คล่องตัว, ระมัดระวัง
 การแสดงออก รู้ตัว, ไม่คะนอง ไม่คลุกคลีในตระกูลทั้งหลาย,
 นะ จะ ขุททัง สะมาจะเร กิณฺณจิ, เยนะ วิญญู ปะเร อูปะวะเทยยุง,
 สุขิโน วา เขมิโน โหนตุ, สัพเพ สัตตา ภาวันตุ สุขิตตตา,
 ไม่พึงประพฤตีสั่งที่วิญญูชนตำหนิติเตียน, ขอหมู่อสัตว์ทั้งปวง,
 จงมีความสุขกายสบายใจ, มีความเกษมสำราญเถิด,
 เย เกจิ ปาณะภูตฺตถิ, ตะสา วา ถาวะรา วา อะนะวะเสสา,
 ทีฆา วา เย มะหันตา วา, มัชฌิมา รัสสะกา อะณุกะถุลา,
 ขอสัตว์ทั้งหลายบรรดามี, จะเป็นสัตว์ตัวอ่อน หรือตัวแข็งก็ตาม,
 เป็นสัตว์ลำตัวยาว หรือลำตัวใหญ่ก็ตาม, ลำตัวปานกลาง หรือ
 ตัวสั้นก็ตาม, ตัวเล็กหรือตัวโตก็ตาม,
 ทิฏฐา วา เย จะ อะทิฏฐา, เย จะ ทูเร วะสันติ อะวิทูเร,
 ภูตา วา สัมภะเวสี วา, สัพเพ สัตตา ภาวันตุ สุขิตตตา,
 เป็นสัตว์มองเห็นได้ หรือมองไม่เห็นก็ตาม, ที่อยู่ไกล หรืออยู่ใกล้
 ก็ตาม, ที่เกิดแล้ว หรือ กำลังหาที่เกิดอยู่ก็ตาม, ขอหมู่อสัตว์

ทั้งปวงนั้น, จงสุขกาย สบายใจเถิด,
 นะ ปะโร ปะรัง นิกุพเพละ, นาติมัญญเถละ กัตถะจิ นัง กิญจิ,
 พัย आरोสะนา ปะฐิฆะสัญญา, นาญญะมัญญัสสะ ทุกขะมิจเฉยยะ,
 บุคคลไม่พึงหลอกลวงผู้อื่น, ไม่ควรดูหมิ่นเหยียดหยามใคร ๆ,
 ถึงจะมีความขุ่นเคืองโกรธแค้นกัน, ก็ไม่ควรมุ่งร้ายต่อกันและกัน,
 มาตา ยะถา นิยง ปุตตัง, อายุสา เอกะปุตตะมะนุรักเข,
 เอวัมปิ สัพพะภูเตสุ, มานะสัมภาวะเย อะปะริมาณัง,
 พึงแผ่เมตตาจิตไม่มีประมาณ ในหมู่สัตว์ทั้งปวง, ดุจมารดาถนอม
 และปกป้องบุตรสุดที่รักคนเดียว ด้วยชีวิต ฉะนั้นแล,
 เมตตัญจะ สัพพะโลกัสมิง, มานะสัมภาวะเย อะปะริมาณัง,
 อุทัง อะโห จะ ทิริยัญจะ, อะสัมพาธัง อะเวรัง อะสะปัตตัง,
 พึงแผ่เมตตาจิตไม่มีประมาณ, ไม่มีขอบเขต ไม่คิดผูกเวร ไม่เป็น
 ศัตรู, ในหมู่สัตว์โลกทั้งปวง ทั่วทุกทิศ,
 ติฏฐัญจะรัง นิสินโน वा, สะยาโน वा ยาวะตัสสะ วิคะตะมิทโธ,
 เอตัง สะติง อะธิญญะยะ, พรัหมะเมตัง วิหารัง อิธะมาหุ,
 ผู้เจริญเมตตาจิตนั้น, ยืน เดิน นั่ง หรือนอน, ตลอดเวลาที่ตนยัง
 ตื่นอยู่, พึงตั้งสติอันประกอบด้วยเมตตาให้มั่นคง, ในธรรมวินัยนี้,
 บัณฑิตทั้งหลายกล่าวว่า, การอยู่ด้วยเมตตา นี้ เป็นพรหมวิหาร
 (การอยู่อย่างประเสริฐ),
 ทิฏฐิญจะ อะนุปะคัมมะ สีละวา, ทัสสะเนนะ สัมปันโน,
 กาเมสุ วิเนยยะ เคธัง, นะ ทิ ชาตุ คัพพะเสยยัง ปุณะเรตี-ติ.
 บุคคลผู้เจริญเมตตาจิต, ละความเห็นผิดได้แล้ว, มีศีล ได้บรรลु
 โสดาปัตติมรรค, กำจัดความกำหนัดใคร่ในกามได้สิ้นเชิง, ย่อม
 ไม่กลับมาเกิดอีก เป็นแน่แท้แล.

“

... ความสามัคคีพร้อมเพรียงกันเป็นพื้นฐานที่สำคัญยิ่งในการปฏิบัติงานใหญ่ ๆ เช่นงานของแผ่นดิน. และความสามัคคีนี้จะเกิดมีขึ้นมั่นคงได้ก็ด้วยบุคคลในหมู่คณะมีคุณธรรมเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจของกันและกันไว้. คุณธรรมเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจนั้นประการหนึ่งได้แก่การให้ คือการให้การสงเคราะห์ช่วยเหลือกันให้อภัยไม่ถือโทษกัน ให้คำแนะนำ ตักเตือนที่ดีต่อกัน. ประการที่สองได้แก่การมีวาจาดี คือพูดแต่คำสัจ คำจริงต่อกัน พูดให้กำลังใจ พูดแนะนำประโยชน์กัน และพูดให้รักใคร่ปรองดองกัน. ประการที่สามคือการทำประโยชน์ให้กันและกัน คือประพฤติให้เกิดประโยชน์แก่กันและกัน และแก่หมู่คณะโดยส่วนรวม. ประการที่สี่ได้แก่การวางตนได้สม่าเสมออย่างเหมาะสม. คือไม่ทำตนให้ดีเด่นกว่าผู้อื่นและไม่ด้อยไม่ต่ำทราวมไปจากหมู่คณะ. หมู่คณะใดมีคุณธรรมเครื่องยึดเหนี่ยวกันไว้ดังกล่าวหมู่คณะนั้นย่อมจะมีความเจริญมั่นคงขึ้นด้วยสามัคคีธรรม ...

”

พระราชดำรัส

พระราชทานแก่สามัคคีสมาคมฯ ในการเปิดประชุมประจำปี ๒๕๒๕

ระหว่างวันที่ ๑๐ - ๑๑ เมษายน ๒๕๒๕

คาถาอุทิศถวายส่วนกุศลเป็นพระราชกุศล

ถวายแต่

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

ผู้เสด็จสู่สวรรคาลัย

ยันทานี เม กะตัง ปุญญัง

บุญใดที่ข้าพเจ้าได้ทำแล้ว ณ กาลบัดนี้

เตนาเนนุททิสเณระ จะ

เพราะบุญที่ข้าพเจ้าได้ทำ ณ กาลบัดนี้นั้นด้วย เพราะความ
อุทิศส่วนบุญอันนี้นั้นด้วย

ยา กาจิ กุสะลา มयाสา

ความปรารถนาอันใดอันหนึ่ง ที่เป็นกุศลของข้าพเจ้า

สุเขนะ ลีขมะตัง สะทา

จงสำเร็จโดยง่ายทุกเมื่อ

ปรมินทมะหารราชา

ขอพระบาทสมเด็จพระปรมินทร มหาภูมิพลอดุลยเดช

ภาคี โหตุ วะ ปัตติยา

จงทรงเป็นผู้มีส่วนแห่งปัตติทาน* ของข้าพเจ้าทั้งหลาย

เขมปปะทัญจะ ปโปโปตุ

จงทรงถึงซึ่งบทธอนเกษม คือพระนิพพาน

ตัสสาสา ลีขมะตัง สุภา

ขอความปรารถนาที่ติงามของพระองค์ ทั้งปวงนั้น จงสำเร็จเถิด

ผู้แต่ง : สมเด็จพระวันรัต วัดบวรนิเวศวิหาร

.....

*ปัตติทาน แปลว่า ให้ส่วนบุญ

อุททิสสนาธิฎฐานคาถา

[(นำ) หันทะ มะยัง อุททิสสนาธิฎฐานะคาถาโย ภาณามะ เส]

เชิญเกิดเราทั้งหลาย จงสวดคาถาอุทิสและอธิษฐานเกิด

อิมินา ปุญญะกัมเมนะ

ด้วยบุญนี้อุทิศให้

อุปัชฌายา คุณุตตะรา

อุปัชฌาย์ผู้เลิศคุณ

อาจะริยุปะการา จะ

แลอาจารย์ผู้เกื้อหนุน

มาตา ปิตา จะ ญาตะกา

ทั้งพ่อแม่แลปวงญาติ

สุริโย จันทิมา ราชา

สุรย์จันทร์แลราชา

คุณะวันตา นะราปี จะ

ผู้ทรงคุณหรือสูงชาติ

พรัหมะมารา จะ อินทา จะ

พรหมมารและอินทราช

โลกะปาสา จะ เทวะตา

ทั้งทวยเทพและโลกบาล

ยะโม มิตตา มะนุสสา จะ

ยมราชมนุษย์มิตร

มัชฌัตตา เเวริกาปี จะ

ผู้เป็นกลางผู้จ้องผลาญ

สัพเพ สัตตา สุขี โหนตุ

ขอให้เป็นสุขสานต์ทุกถ้วนหน้าอย่าทุกข์ทน

บุญญานิ ปะกะตานิ เม

บุญผองที่ข้าทำจงช่วยอำนวยศุภผล

สุขัง จะ ติวริธัง เทนตุ

ให้สุขสามอย่างสิ้น

ชิปปัง ปาเปละ โว มะตัง

ให้ลู่ถึงนิพพานพลัน

อิมินา บุญญะกัมเมนะ

ด้วยบุญนี้ที่เราทำ

อิมินา อุททิเสนะ จะ

แลอุทศีให้ปวงสัตว์

ชิปปาหัง สุละเภ เจวะ

เราพลันได้ซึ่งการตัด

ตัณหาพาทานะเจทะนัง

ตัวตัณหาอุปาทาน

เย สันตานิ หินา ธัมมา

สิ่งชั่วในดวงใจ

ยาวะ นิพพานะโต มะมัง

กว่าเราจะถึงนิพพาน

นัสสันตุ สัพพะทา เยวะ

มลายี่สิ้นจากสันดาน

ยัตถะ ชาโต ภาเว ภาเว

ทุก ๆ ภาพที่เราเกิด

อุชฺจิตตัง สติปัญฺญา

มีจิตตรงและสติทั้งปัญญาอันประเสริฐ

สัลเลโข วิริยํหิณา

พร้อมทั้งความเพียรเลิศเป็นเครื่องชูดกิเลสหาย

มารา ละภันตุ โนกาสัง

โอกาสอย่าพึงมีแก่หมู่มารสิ้นทั้งหลาย

กาตญฺจะ วิริเยสุ เม

เป็นช่องประทุษร้ายทำลายล้างความเพียรจรม

พฺพธธาธิปะวะโร นาโถ

พระพุทธผู้บรรณาถ

ธัมโม นาโถ ะรุตตะโม

พระธรรมที่พึงอุดม

นาโถ ปัจเจกะพฺพโธ จะ

พระปัจเจกะพุทธสม

สังโฆ นาโถตตะโร มะมัง

ทบพระสงฆ์ที่พึงผยอง

เตโสตตะมานุภาเวนะ

ด้วยอานุภาพนั้น

มาโรกาสัง ละภันตุ มา

ขอหมู่มาร อย่าได้ช่อง

ทะสะปฺญญานุภาเวนะ

ด้วยเดชบุญทั้งสืบป้อง

มาโรกาสัง ละภันตุ มา

อย่าเปิดโอกาสแก่มารเทอญ ฯ

“

... การทำงานให้สำเร็จผลอันพึงประสงค์ได้ด้วยดีนั้น เบื้องต้นทุกคนจะต้องมีปณิธานที่เที่ยงตรง ในอันที่จะทำงานทำหน้าที่ด้วยความอุตสาหะพยายามหนักแน่นอดทน ให้บรรลุผลสำเร็จ เมื่อจะเริ่มงานสิ่งใด ก็ให้พยายามคิดพิจารณาให้เห็นจุดหมาย เห็นประโยชน์สาระที่แท้ของงานนั้นอย่างแจ่มแจ้งแล้วลงมือด้วยความตั้งใจ มั่นใจ และด้วยความรับผิดชอบอย่างสูง ให้งานดำเนินลุล่วงตลอดไปอย่างต่อเนื่อง โดยมีให้บกพร่องเสียหาย. ข้อสำคัญ ตลอดเวลาที่ปฏิบัติงาน ต้องพยายามควบคุมกายใจและความคิดให้สงบตั้งมั่นและหนักแน่น อย่าให้คลายจากความเพียร และอย่าให้หวั่นไหวฟุ้งซ่านไปกับความพอใจและไม่พอใจ หรืออุปสรรคและปัญหาต่าง ๆ. นอกจากนี้ จะต้องมีความสุจริตใจและจริงใจต่อผู้เกี่ยวข้องร่วมงานทุกฝ่ายทุกคน พร้อมทั้งประพฤติปฏิบัติต่อกันและกันอย่างเหมาะสมด้วยความเมตตาอารีและความไม่มีอคติ เพื่อให้สามารถร่วมงานประสานประโยชน์กันได้อย่างสอดคล้องและมีประสิทธิภาพ ...

”

พระบรมราชาวาท

พิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยมหิดล

วันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๓๓

โบราณบัณฑิตท่านจะพูดเสมอ
เวลาเจอเหตุการณ์ที่เกี่ยวกับความสูญเสีย

มรณธมม์ มตฺ

สิ่งที่ตายได้ ได้ตายแล้ว

ภิชชนธมม์ ภินนํ

สิ่งที่แตกได้ ได้แตกแล้ว

ยมปิจฉํ น ลภติ ตมปิ ทุกขํ

สิ่งที่เอาไม่ได้ ไม่เอา (อีก) แล้ว

.....

“พระพุทธรองค์ท่านสอนให้รู้จักความตาย

หมายถึงความประมาท

การรู้จักว่าสิ่งนี้ผิดแล้วแต่ทำอยู่ เห็นแล้วว่าอันนี้มันจริงอยู่,
มันดีอยู่ แต่ไม่ทำคนเช่นนี้อาศัยความประมาทเป็นอยู่

เรียกว่าคนตาย

เมื่อถึงเวลาสุดท้าย ทุกคนจำเป็นต้องวาง เอาไปไม่ได้
แต่เราก็กวางไว้ก่อนจะไม่ดีกว่าหรือ แยกไว้ก็หนัก”

หลวงพ่ocha สุภทฺโท

ปัญญาสมาจารรำลึก : ปฏิบัติภาวนาถวายเป็นพระราชกุศลเสด็จสู่สวรรคาลัย ครบ ๕๐ วัน

สทมาจารรำลึก : ปฏิบัติภาวนาถวายเป็นพระราชกุศลเสด็จสู่สวรรคาลัย ครบ ๑๐๐ วัน

“

...ทุกคนที่ถือตัวว่าเป็นชาวพุทธ จะต้องสนใจศึกษาพระพุทธศาสนา
ตามภูมิปัญญา ความสามารถและโอกาสของตนที่มีอยู่
เพื่อให้เกิดความรู้และความเข้าใจที่กระจ่างถูกต้องในหลักธรรม
และเมื่อศึกษาเข้าใจแล้ว เห็นประโยชน์แล้ว ก็น้อมนำมาปฏิบัติ
ทั้งในกิจวัตรและในกิจการของตน เพื่อให้ได้รับผล คือความสุข
ความสงบร่มเย็น และความเจริญงอกงามในชีวิตเพื่อเพิ่มพูนขึ้น
เป็นลำดับ ตามขีดความสามารถและความประพฤติปฏิบัติ
ของแต่ละคน

”

พระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช
เพื่อเชิญไปอ่านในวันเปิดประชุมใหญ่
ขององค์การพุทธศาสนิกสัมพันธ์แห่งโลก ครั้งที่ ๑๕
ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์ ประเทศเนปาล
วันพฤหัสบดีที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๒๙